

Closing Account of the Municipality and Annual Report of the Municipality

Antónia Kovalčíková¹

¹University of Economics in Bratislava
Faculty of Economic Informatics, Department of Accounting and Auditing
Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava, Slovakia
E-mail: antonia.kovalcikova@euba.sk

Abstract: *The closing account of the municipality and the annual report of the municipality are important documents, which are compiled by the municipality. In this article we analyse their purpose, content and other facts in the context of the municipality regulation, of the budgetary rules of the regional self-administration regulation and of the accounting regulation currently effective in the Slovak Republic. The article presents results of the analysis of the closing account of the municipality in the context of the Act on Municipal Establishment and of the Act on Budgetary Rules of the Regional Self-Administration and of the annual report of the municipality (individual annual report, consolidated annual report) in the context of the Act on Accounting.*

Keywords: *Closing Account of the Municipality, Annual Report of the Municipality*

JEL codes: M40, M41.

1 Súčasný stav - úvod do problematiky

Obec v podmienkach Slovenskej republiky v súčasnosti predstavuje samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je definovaná ako právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt.

Obec je súčasťou územnej samosprávy a jej základnou úlohou pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obec pri výkone samosprávy plní rôzne úlohy a uskutočňuje rôzne činnosti na napĺňanie svojho poslania, ku ktorým patrí aj zostavovanie a schvaľovanie rozpočtu obce a záverečného účtu obce. (Kovalčíková and Kordošová, 2014).

Medzi základné povinnosti obcí vo vzťahu k účtovníctvu vrátane účtovnej závierky patrí overovanie účtovnej závierky (individuálnej účtovnej závierky, konsolidovanej účtovnej závierky) audítorom. V súvislosti s overením individuálnej účtovnej závierky audítorom je pre obce dôležitá povinnosť vyhotovovať výročnú správu. Tie obce, ktoré zostavujú konsolidovanú účtovnú závierku účtovnej jednotky verejnej správy, majú povinnosť zostaviť konsolidovanú výročnú správu. Pritom zo zákona o účtovníctve vyplýva možnosť uviesť údaje z individuálnej výročnej správy v konsolidovanej výročnej správe a individuálnu výročnú správu nezostavovať ako samostatný dokument. (Kovalčíková and Kordošová, 2014).

2 Metodológia a zdrojové údaje

Význam, obsah a ďalšie skutočnosti o záverečnom účte obce a výročnej správe obce v tomto príspevku skúmame v kontexte v súčasnosti platnej právnej úpravy obce, rozpočtových pravidiel územnej samosprávy a účtovníctva v Slovenskej republike.

V úvode uvedené vymedzenie obce, jej osobitné postavenie v rámci subjektov verejnej správy, orgány obce, spoluprácu obcí a ďalšie skutočnosti upravuje v súčasnosti v Slovenskej republike základný právny predpis pre obce – zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o obecnom zriadení“). Tento zákon považujeme za základný predpis (pre skúmanie v tomto príspevku za

východiskový predpis) vo vzťahu k skúmanému záverečnému účtu obce, nakoľko obsahuje základné ustanovenia o záverečnom účte obce.

Rozpočet obce, rozpočtový proces, pravidlá rozpočtového hospodárenia, zostavovanie a schvaľovanie záverečného účtu obce a ďalšie skutočnosti upravuje v súčasnosti v Slovenskej republike zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“). Tento zákon považujeme za konkretizujúci predpis záverečného účtu obce.

Rozsah, spôsob a preukázateľnosť vedenia účtovníctva obcí, rozsah, obsah a preukázateľnosť ich účtovnej závierky a register účtovných závierok upravuje ako základný predpis v oblasti účtovníctva pre všetky účtovné jednotky (obec ako právnická osoba spĺňa definíciu účtovnej jednotky) v Slovenskej republike v súčasnosti zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o účtovníctve“). Zákon o účtovníctve skúmame ako predpis ustanovujúci výročnú správu obce.

3 Výsledky a diskusia

Záverečný účet obce a výročná správa obce sú významné dokumenty, ktoré zostavujú obec.

3.1 Záverečný účet obce

Základné ustanovenia o záverečnom účte obce obsahuje zákon o obecnom zriadení. Zostavovanie a schvaľovanie záverečného účtu obce, ako vyplýva z predmetu úpravy zákona, upravuje zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Základný právny predpis v Slovenskej republike pre obce, zákon o obecnom zriadení, obsahuje ustanovenia viažuce sa k záverečnému účtu obce v rámci riešenia úloh a činností, ktoré vykonáva obec pri výkone samosprávy, ustanovenia o zverejňovaní rozpočtu obce, vyhradenia základných otázok života obce, o ktorých rozhoduje obecné zastupiteľstvo a vymedzenia úloh hlavného kontrolóra.

V súčasnom znení zákona o obecnom zriadení sú to tieto základné ustanovenia o záverečnom účte obce:

- § 4 ods. 3 Obec pri výkone samosprávy najmä
...
b) zostavuje a schvaľuje rozpočet obce a záverečný účet obce,
...
- § 9 ods. 2 Pred schválením je rozpočet obce zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť; to platí aj o záverečnom účte obce, ...
- § 11 ods. 4 Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené
...
b) schvaľovať rozpočet obce a jeho zmeny, kontrolovať jeho čerpanie a schvaľovať záverečný účet obce, ...
...
- § 18f ods. 1 Hlavný kontrolór
...
c) vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu obce a k návrhu záverečného účtu obce pred jeho schválením v obecnom zastupiteľstve,
...
(Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

V zákone o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sú ustanovenia o záverečnom účte obce sústredené do konkrétneho paragrafu – § 16.

V rámci tohto paragrafu sú ustanovenia o jeho zostavovaní, predkladaní na verejnú diskusiu a prerokovaní záverečného účtu. V súčasnom znení zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sú to tieto ustanovenia:

- § 16 ods. 1 Po skončení rozpočtového roka obec údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracuje do záverečného účtu obce;
- § 16 ods. 9 Pred schválením sa návrh záverečného účtu obce predkladá na verejnú diskusiu podľa zákona o obecnom zriadení;
- § 16 ods. 10 Prerokovanie záverečného účtu obce sa uzatvára jedným z týchto výrokov:
 - a) celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad,
 - b) celoročné hospodárenie sa schvaľuje s výhradami.
- § 16 ods. 11 Ak sa záverečný účet schváli s výhradami, obecné zastupiteľstvo je povinné prijať opatrenia na nápravu nedostatkov;
- § 16 ods. 12 Návrh záverečného účtu obec je povinná prerokovať najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka.

(Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).

V samostatnom odseku 5 v § 16 je ustanovený obsah záverečného účtu obce, ktorý je podľa súčasného znenia zákona spracovaný v tabuľke 1.

Tabuľka 1 Obsah záverečného účtu obce

Záverečný účet obce obsahuje najmä:
a) údaje o plnení rozpočtu vo vymedzenom členení v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
b) bilanciu aktív a pasív,
c) prehľad o stave a vývoji dlhu,
d) údaje o hospodárení príspevkových organizácií v ich pôsobnosti,
e) prehľad o vymedzených poskytnutých dotáciách v členení podľa jednotlivých príjemcov, ak nie sú obcou zverejnené iným spôsobom,
f) údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti,
g) hodnotenie plnenia programov obce.

Zdroj: Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, §16 ods. 5.

3.2 Výročná správa obce

Ustanovenia o výročnej správe obce obsahuje zákon o účtovníctve.

V zákone o účtovníctve sú ustanovenia o výročnej správe obce ako subjektu verejnej správy v súčasnosti obsahom samostatného paragrafu – § 22b.

V rámci tohto paragrafu je prvé ustanovenie o povinnosti vyhotovovať výročnú správu a jej overovaní audítorom pre subjekty verejnej správy v tomto znení:

- (1) „Účtovná jednotka, ktorou je správca kapitoly, obec alebo vyšší územný celok, ktorá musí mať účtovnú závierku overenú audítorom podľa § 19 alebo § 22a, je povinná vyhotovovať výročnú správu, ktorej súlad s účtovnou závierkou zostavenou za to isté účtovné obdobie musí byť overený audítorom.“ (Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve).

Vo vzťahu k obci uvedené skutočnosti konkretizujeme na základe ustanovení zákona o účtovníctve takto.

V zákone o účtovníctve je ustanovená, resp. v prípade individuálnej účtovnej závierky potvrdená povinnosť overovania účtovnej závierky obce audítorom, konkrétne:

- v § 19 ustanovením, že riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku musí mať overenú audítorom účtovná jednotka, ktorej túto povinnosť ustanovuje osobitný predpis – osobitnými predpismi sú zákon o obecnom zriadení a zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy; (Kovalčíková and Kordošová, 2014).

- v § 22a ustanovením, že konsolidovanú účtovnú závierku účtovnej jednotky verejnej správy, ktorú v ustanovených prípadoch zostavuje aj obec, overuje audítor; konsolidovanú účtovnú závierku účtovnej jednotky verejnej správy zostavuje obec, ak je materskou účtovnou jednotkou verejnej správy – ak má v zriaďovateľskej pôsobnosti rozpočtovú organizáciu, príspevkovú organizáciu alebo dcérsku účtovnú jednotku podľa zákona o účtovníctve.

V rámci paragrafu § 22b aj druhé ustanovenie vo vzťahu k vyhotovovaniu výročnej správy pre subjekty verejnej správy má význam pre skúmanie výročnej správy obce. Jeho znenie je nasledovné:

(2) „Ak má účtovná jednotka zostavujúca konsolidovanú účtovnú závierku podľa § 22a ods. 1 povinnosť zostaviť aj individuálnu výročnú správu, môže údaje z individuálnej výročnej správy uviesť v konsolidovanej výročnej správe a individuálnu výročnú správu nemusí zostaviť ako samostatný dokument.“ (Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve).

V samostatnom odseku 3 je ustanovený obsah výročnej správy a konsolidovanej výročnej správy subjektov verejnej správy, na základe ktorého spracovaný obsah pre výročnú správu vyhotovované obcou podľa súčasného znenia zákona je uvedený v tabuľke 2.

Tabuľka 2 Obsah výročnej správy a konsolidovanej výročnej správy obce

Výročná správa a konsolidovaná výročná správa obce obsahuje účtovnú závierku za účtovné obdobie, za ktoré sa vyhotovuje výročná správa, a správu audítora k tejto účtovnej závierke a informácie najmä o:

- a) obci alebo o organizáciách konsolidovaného celku,
- b) geografických údajoch, demografických údajoch, histórii, pamiatkach a symboloch obce,
- c) plnení úloh obce v oblasti výchovy a vzdelávania, sociálneho zabezpečenia, zdravotníctva, kultúry a hospodárstva.

Zdroj: Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, § 22b ods. 3.

Vo vzťahu k skúmaniu výročnej správy obce analýzou zákona o účtovníctve považujeme za významnú aj štvrtú časť zákona o účtovníctve s názvom Register, v rámci ktorej sú ustanovené dokumenty, ktoré sa do registra ukladajú. Do registra sa ukladajú okrem konkretizovaných účtovných závierok – riadnych a mimoriadnych individuálnych účtovných závierok, riadnych a mimoriadnych konsolidovaných účtovných závierok, súhrnných účtovných závierok verejnej správy, správ audítorov a ďalších dokumentov aj individuálne výročné správy a konsolidované výročné správy.

Záver

V podmienkach Slovenskej republiky v súčasnosti zostavovanie záverečného účtu obce patrí k úlohám, ktoré pre obce vyplývajú zo zákona o obecnom zriadení a zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Povinnosť vyhotovovať výročnú správu

obce vyplýva pre obce zo zákona o účtovníctva. V tomto príspevku prezentujeme význam, obsah a ďalšie skutočnosti o uvedených dvoch významných dokumentoch, ktoré v súčasnosti obce zostavujú resp. vyhotovujú. V príspevku sú spracované poznatky o záverečnom účte obce a výročnej správe obce v kontexte uvedených troch zákonov v ich súčasnom znení. Na základe analýzy, výsledky ktorej sme spracovali v tomto príspevku, môžeme konštatovať, že záverečný účet obce a výročná správa obce sú dokumenty, ktoré sa líšia obsahom, zverejňovaním a ďalšími podľa nášho názoru významnými skutočnosťami. Vo vzťahu k záverečnému účtu obce z nich do záverov vyberáme, že právnymi predpismi – zákonmi má stanovený spôsob schvaľovania a odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu obce pred jeho schválením v obecnom zastupiteľstve vypracúva hlavný kontrolór. Vo vzťahu k výročnej správe z nich do záverov vyberáme, že zo zákona vyplýva overenie súladu výročnej správy s účtovnou závierkou zostavenou za to isté účtovné obdobie audítorom. Výsledky analýzy sme v príspevku doložili predmetnými ustanoveniami skúmaných zákonov.

Literárne zdroje a iné odkazy

Kovalčíková, A., Kordošová, A. (2014). *Účtovníctvo obcí*. 2. vydanie. Bratislava: EKONÓM.

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.